

**ДРОГОВИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**СИЛАБУС**

навчальної дисципліни «Соціальний менеджмент»  
2021 – 2022 н.р.

**1. Опис навчальної дисципліни**

**Ступінь вищої освіти** – магістр

**Галузь знань** – 07 Управління та адміністрування

**Спеціальність** – 073 Менеджмент

**Освітня програма** – Менеджмент інноваційної діяльності

**Загальний обсяг дисципліни** – 4 кредити ЄКТС

**Статус дисципліни** – обов'язкова

**Навчально-науковий інститут** фізики, математики, економіки та інноваційних технологій

**Кафедра** – економіки та менеджменту

**Курс** – 1; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

**Мова навчання** – українська

**Види занять**: лекції, практичні заняття

**Методи навчання**: дослідницький метод, евристичний метод, інтерактивні методи, метод інформаційно-комунікативних технологій, кейс-метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, аналітико-синтетичний метод, метод e-learning

**Форма навчання**: денна

**Лінк на дисципліну**: <http://dspu.edu.ua/ifmeit/navch-zab/073-management/socialnyj-menedzhment.rar>

**Розподіл годин за видами робіт**

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1	I	120/4	40	20	-	20	-	80	-	+	-

**2. Викладачі**

Ворончак Іван Осипович E-mail: <a href="mailto:i.voronchak@gmail.com">i.voronchak@gmail.com</a> Тел.: +380984570156 Ідентифікатор Zoom: 478 869 6136 Код доступу: 12345	Кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та менеджменту
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------

**3. Характеристика навчальної дисципліни**

**Мета навчання**: надання студентам фундаментальних знань методології та технології управління соціальними процесами в організації та практичних навичок розв'язання проблем її соціального розвитку.

**Результати навчання**:

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Соціальний менеджмент» здобувач повинен *знати*:

- закони, закономірності та принципи соціального менеджменту;
- зміст і специфіку методів соціального менеджменту, їх спрямованість та організаційні форми;

- нормативно-правову базу соціально-трудових відносин на національному і міжнародному рівні;
- вимоги до рівня кваліфікації, соціальні ролі та професійно важливі якості соціального менеджера;

*уміти:*

- розробляти план (програму) соціального розвитку організації, забезпечувати її реалізацію, аналізувати підсумки виконання;
- здійснювати організаційне та нормативне забезпечення управління соціальними процесами в організації;
- оцінювати соціально-психологічний клімат, соціальний потенціал та сприятливість соціального середовища організації;

*володіти:*

- технологією колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин;
- технологією та методологією соціального маркетингу, соціального контролю та соціального аудиту.

### **Компетентності:**

*Загальні компетентності:*

- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

*Фахові компетентності:*

- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;
- здатність формувати лідерські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;
- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

*Програмні результати навчання:*

- ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- проектувати ефективні системи управління організаціями;
- мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу);
- вміти використовувати сучасні системи контролю за процесами впровадження інноваційного продукту, з дотриманням національних та міжнародних стандартів якості, норм законодавства.

**Пререквізити дисципліни:** «Вступ до фаху «Менеджмент», «Менеджмент», «Теорія організації», «Управління персоналом».

**Постреквізити дисципліни:** «Стратегічне управління», «Менеджмент організацій», «Психологія управління».

## **4. Програма дисципліни.**

*Тема 1. Соціальний менеджмент як наукова дисципліна: основні поняття, підходи і предмет дослідження*

Сутність соціального менеджменту і його основні поняття. Соціальний менеджмент як наука, практична діяльність і навчальна дисципліна. Соціальна система організації. Соціальні відносинами і соціальний розвиток організації. Професійні компетенції соціального менеджера. Історичний розвиток теоретичної бази «соціального менеджменту» та його наукові школи. Загальнонаукові і спеціальні методи дослідження соціальних процесів в організаціях. Функції соціального менеджменту як науки.

*Тема 2. Зарубіжний та вітчизняний досвід управління соціальними відносинами в організації*

Зарубіжні моделі управління соціальними процесами та соціально-трудовими відносинами (досвід США, Великобританії, Німеччини, Франції, Японії, скандинавських країн тощо) та можливості їх застосування в Україні. Особливості та проблеми управління соціальним розвитком вітчизняних підприємств.

### *Тема 3. Закони і принципи соціального менеджменту*

Основні закони соціального менеджменту: необхідної різноманітності засобів управління, спеціалізації та інтеграції управління, пріоритетності соціальних цілей, підвищення ролі суб'єктивного та інтелектуального аспектів в управлінні, домінування глобальної мети тощо. Характеристика закономірностей соціального менеджменту. Принципи соціального менеджменту.

### *Тема 4. Соціальне середовище організації як об'єкт управління*

Поняття соціального середовища організації та його компоненти. Характеристика елементів соціального середовища організації. Соціальна інфраструктура організації. Соціально-психологічний клімат. Соціальний потенціал організації. Фактори соціального середовища організації. Якість трудового життя та задоволеність працею як показники сприятливості соціального середовища.

### *Тема 5. Методи і функції соціального менеджменту.*

Зміст і специфіка методів соціального менеджменту, їх спрямованість та організаційна форма. Класифікація і характеристика методів соціального менеджменту. Самоуправління як специфічний метод соціального менеджменту. Принципи самоуправління. Функції соціального менеджменту як складової практичної діяльності керівника організації.

### *Тема 6. Планування соціального розвитку організації*

Планування як складова механізму управління соціальними процесами в організації. Цілі соціального менеджменту в організації: загальні та часткові. План (програма) соціального розвитку організації. Методи планування соціального розвитку. Структура і зміст розділів соціального плану організації. Аналіз підсумків виконання соціального плану (програми) організації.

### *Тема 7. Організаційні структури соціального менеджменту*

Основні підходи до організаційного забезпечення соціального менеджменту. Система управління соціальними процесами в організації. Функції підрозділів та посадових осіб організації у сфері соціального менеджменту. Структура та нормативне забезпечення діяльності служби соціального розвитку організації. Соціальний менеджер: вимоги до рівня кваліфікації, соціальні ролі та професійно важливі якості.

### *Тема 8. Нормативне забезпечення соціального менеджменту в організації*

Нормативно-правова база соціально-трудових відносин на міжнародному рівні. Нормативно-правове регулювання менеджменту соціально-трудової сфери в Україні. Система локальних нормативних актів організації з соціальних питань. Структура та процес укладання колективного договору на підприємстві. Соціальний кодекс як сучасний інструмент нормативного закріплення соціальних зобов'язань організації.

### *Тема 9. Соціальна відповідальність як механізм соціального менеджменту*

Поняття і напрямки соціальної відповідальності організації. Принципи сталого розвитку та Глобальний договір ООН. Зацікавлені сторони організації. Управління соціальною відповідальністю на підприємстві. Соціальні інвестиції. Соціальна звітність та оцінювання результатів діяльності у сфері соціальної відповідальності бізнесу. Інституційна підтримка, стимулювання та регулювання соціальної відповідальності підприємства: на державному рівні, на рівні громадськості.

### *Тема 10. Соціальне партнерство як механізм соціального менеджменту*

Соціально-трудові конфлікти та шляхи їх вирішення. Теоретичні основи та сутність соціального партнерства. Суб'єкти соціального партнерства: держава в системі соціально-трудових відносин; роль профспілок у налагодженні соціального партнерства; організації та об'єднання роботодавців як суб'єкти соціального партнерства. Соціальний діалог як засіб колективно-договірного регулювання соціально-трудових відносин. Види та особливості колективних угод та договорів.

### *Тема 11. Соціальний маркетинг як механізм соціального менеджменту*

Передумови та історія виникнення соціального маркетингу. Цілі та сфери застосування соціального маркетингу. Маркетингові дослідження соціальних проблем та процесів. Комплекс функцій соціального маркетингу і його відмінність від комерційного маркетингу. Етапи здійснення ефективного соціального маркетингу. Фандрайзинг, спонсорство і благодійність як основні інструменти соціального маркетингу.

*Тема 12. Соціальний контроль, соціальний аудит та ефективність соціального менеджменту*  
Сутність та функції соціального контролю. Способи здійснення соціального контролю в організації. Основні види соціального контролю. Соціальний аудит: зміст і види. Етапи соціального аудиту. Технологія та методологія соціального аудиту. Соціальна паспортизація як метод вивчення соціальних параметрів організації. Зміст соціального паспорта. Оцінка ефективності соціального менеджменту. Критерії соціальної ефективності управління.

*Орієнтовна тематика практичних занять:*

1. Соціальний менеджмент як наукова дисципліна: основні поняття, підходи і предмет дослідження.
2. Зарубіжний та вітчизняний досвід управління соціальними відносинами в організації.
3. Закони і принципи соціального менеджменту.
4. Соціальне середовище організації як об'єкт управління.
5. Методи та функції соціального менеджменту.
6. Планування соціального розвитку організації.
7. Організаційні структури соціального менеджменту.
8. Нормативне забезпечення управління соціальним розвитком організації.
9. Соціальна відповідальність і соціальне партнерство як механізми соціального менеджменту.
10. Соціальний маркетинг як механізм соціального менеджменту. Соціальний контроль, соціальний аудит та ефективність соціального менеджменту.

**5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання).**

Аудиторія №61 навчального корпусу №3 (вул. Стрийська, 3, м. Дрогобич, Львівська обл.).

Ідентифікатор Zoom: 478 869 6136 Код доступу: 12345

**6. Інформація про консультації:** не передбачені.

**7. Система оцінювання**

Засвоєння теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється усним опитуванням, індивідуальним семестровим навчально-дослідним завданням, контрольними роботами, співбесідою з лектором та заліком.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Форма контролю	Кількість балів
Письмові контрольні роботи	50 (2×25)
Усні відповіді	20
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	20
Співбесіда з лектором	10
Всього балів	100

Оцінювання усних відповідей студентів на практичних заняттях здійснюється за накопичувальною бальною системою. Студент може отримати максимально 20 балів за чотири усні відповіді на практичних заняттях, кожна з яких оцінюється у 0,1,2,3,4 або 5 балів. Письмові контрольні роботи проводяться після вивчення студентами завершеного за змістом обсягу навчального матеріалу та передбачають виконання аналітичних, тестових, ситуаційних та розрахункових завдань з дисципліни.

Захист індивідуального завдання відбувається за два тижні до завершення семестру у позааудиторний час. Критерії оцінювання індивідуального завдання: повнота розкриття теми – 10 балів, рівень самостійності роботи – 3 бали, якість мовного оформлення, якість бібліографічного опису, наявність посилань на список літератури у тексті роботи – 2 бали, захист індивідуального завдання – 5 балів.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом.

Сумарна кількість балів з дисципліни визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі і оцінюється за стобальною шкалою.

#### **8. Питання до заліку за талоном «2» і «К»:**

1. Проаналізуйте історичні етапи розвитку соціального менеджменту як науки і практики управління, порівняйте їх з етапами становлення загального менеджменту.
2. Обґрунтуйте необхідність врахування у практичній діяльності менеджера законів та закономірностей соціального управління.
3. Охарактеризуйте основні елементи соціального середовища сучасної організації.
4. Визначте необхідність, сферу та способи застосування самоуправління як методу соціального менеджменту.
5. Проаналізуйте механізм управління соціальним розвитком організації в сучасних умовах.
6. Розкрийте зміст загальних та часткових цілей соціального менеджменту.
7. Опишіть типову структуру плану соціального розвитку організації, коротко охарактеризуйте зміст його розділів.
8. Порівняйте традиційний та раціональний підходи до побудови організаційної структури управління соціальним розвитком організації.
9. Визначте основні завдання в сфері управління соціальними процесами в організації керівників вищої, середньої ланки управління, кадрових підрозділів та органів самоврядування працівників.
10. Опишіть зміст типового положення про службу соціального розвитку організації.
11. Визначте професійно-важливі якості соціального менеджера та основні вимоги до рівня його компетентності.
12. Дайте характеристику нормативно-правової бази менеджменту соціально-трудової сфери в Україні.
13. Поясніть можливості та переваги локальної нормотворчості вітчизняної організації з соціальних питань.
14. Порівняйте погляди теоретиків менеджменту на проблему соціальної відповідальності в управлінні.
15. Поясніть співвідношення понять «сталий розвиток» та «соціальна відповідальність бізнесу» в контексті викликів глобального розвитку.
16. Дайте характеристику стейкхолдерів типової комерційної організації та проаналізуйте практичні можливості узгодження їх інтересів.
17. Опишіть технологію управління соціальною відповідальністю підприємства.
18. Проаналізуйте американський та європейський досвід інституційної підтримки та регулювання соціальної відповідальності бізнесу.
19. Поясніть природу соціально-трудових конфліктів та можливі шляхи їх вирішення.
20. Поясніть необхідність втілення принципів соціального партнерства на корпоративному рівні.
21. Розкрийте принципові відмінності комерційного і соціального маркетингу.
22. Опишіть найбільш значущі індикатори соціального аудиту.
23. Визначте перспективні сфери застосування соціального паспорта організацій різних галузей та форм власності.

#### **9. Політика дисципліни**

Політика дисципліни ґрунтується на дотриманні принципів академічної доброчесності, зокрема недопущенні академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та підсумкового контролю. Студент повинен дотримуватися «Правил внутрішнього розпорядку Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/06/Правила-внутрішнього-розпорядку.pdf>), вимог «Кодексу академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/kodeks-ak.dob-ost.pdf>) та «Антикорупційної програми Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/antykorupc.-programma-ddpu.pdf>).

#### **10. Рекомендована література та інформаційні ресурси**

##### **Основна література**

1. Афанасьев В. С. Социальный менеджмент / В. С. Афанасьев. – М. : Интел-Синтез, 2000. – 384 с.
2. Афонин Ю. А. Социальный менеджмент : Учебник / Ю. А. Афонин, А. П. Жабин, А. С. Панкратов. – М.: Изд-во МГУ, 2004. – 320 с.

3. Богдан Н. Н. Управление социальным развитием организации (теория и практика) : учебное пособие / Н. Н. Богдан, М. Г. Масилова. – Владивосток: Изд-во ВГУЭС, 2009. – 284 с.
4. Ворончак Иван. Соціальний менеджмент : тексти лекцій [для студентів ЗВО]. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2019. 240 с.
5. Герасимов Б.Н. Социальный менеджмент: учеб. пособие / Б.Н. Герасимов, В. Г. Чумак. – Самара: Изд-во СГАУ, 2007. – 238 с.
6. Захаров Н. Л. Управление социальным развитием организации: Учебник / Н. Л. Захаров, А. Л. Кузнецов. – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: ИНФРА-М, 2012. – 263 с.
7. Ильенкова С. Д. Социальный менеджмент : Учебно-методический комплекс / С. Д. Ильенкова, В. И. Кузнецов. – М.: Изд. Центр ЕАОИ, 2008. – 116 с.
8. Оксина К. Э. Управление социальным развитием организации : учеб. пособие / К. Э. Оксина. – 2-е изд., стер. – М.: ФЛИНТА, 2012. – 160 с.
9. Руженський М. М. Соціальний менеджмент : навчальний посібник / М. М. Руженський. – К.: ІПК ДСЗУ, 2011. – 255 с.
10. Социальный менеджмент. Учебное пособие / Д. В. Зайцев, Г. Г. Карпова, Г. В. Лобачева и др.; под ред. П. Романова, Е. Ярской-Смирновой. – Саратов: Саратовский государственный технический университет, Центр социальной политики и гендерных исследований, 2008. – 276 с.

#### Додаткова література

11. Акинфиева Н. В. Социальный менеджмент: Учебно-методическое пособие / Н. В. Акинфиева, Т. В. Беликова. – Саратов: Издательский центр «Наука», 2009. – 92 с.
12. Александрова Н. А. Управление социальным развитием организации : практикум / Н. А. Александрова, О. Ю. Брюхова. – Екатеринбург : Изд-во УрГУПС, 2012. – 134 с.
13. Богиня Д. П. Ментальний чинник у сфері праці: проблеми теорії та практики / Д. П. Богиня, М. В. Семикіна ; передмова І. Ф. Кураса. – К. : Штурм, 2003. – 382 с.
14. Бурега В. В. Социально-адекватный менеджмент: В поисках новой парадигмы : монография / В. В. Бурега. – К.: Академия, 2001. – 272 с.
15. Веселова Н. Г. Социальное управление и элементы его культуры / Н. Г. Веселова; под ред. В. А. Трайнева. – М. : Дашков и К°, 2002. – 340 с.
16. Головатий М. Ф. Політично-правові засади соціального менеджменту в Україні : курс лекцій / М. Ф. Головатий, М. П. Лукашевич, Г. А. Дмитренко // Управлінські аспекти соціальної роботи. – К.: МАУП, 2002. – 376 с.
17. Корпоративна соціальна відповідальність : моделі та управлінська практика : посібник / М. А. Саприкіна, М. А. Саєнкус, А. Г. Зінченко [та ін.] ; за наук. ред. О. С. Редькіна. – К., 2011. – 480 с.
18. Романова Н. Ф. Соціальне партнерство: навчально-методичний посібник / Н. Ф. Романова, І. П. Мельник. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 238 с.
19. Туленков М. В. Організаційна взаємодія в системах соціального управління (соціологічний аналіз) : моногр. / М. В. Туленков. – К. : ІПК ДСЗУ, 2005. – 222 с.
20. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту: навч. посібник / М. В. Туленков. – К. : Каравела, 2007. – 303 с.
21. Туленков М. В. Теоретичні основи раціональності соціального управління : монографія / М.В. Туленков. – Ніжин: ТОВ «Видавництво Аспект – Поліграф», 2009. – 232 с.
22. Яременко О. О. Соціальна політика: теоретико-методологічні основи дослідження процесів формування та ефективність реалізації : Монографія. Статті. Виступи. Інтерв'ю. / О. О. Яременко. – К. : Ін-т екон. та прогнозу НАН України ; УІСД ім. Олександра Яременка, 2006. – 480 с.

#### Періодичні видання

23. Ворончак І.О. Інфраструктурне забезпечення соціальної відповідальності бізнесу як фактор розвитку організаційної культури вітчизняних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Випуск №13. Ч.1 148 с. С. 50-54.
24. Ворончак І.О. Соціальне партнерство як засіб формування організаційної культури вітчизняних підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017 р. Випуск 3 (09). 170 с. С. 89-93.



25. Ворончак І. О. Європейська модель соціальної відповідальності бізнесу: особливості, тенденції розвитку та перспективи для України. Науковий економічний журнал «Інтелект-XXI». 2019. № 2. С. 9-14.

26. Гавкалова Н. П. Теоретико-методологічні аспекти формування соціально-економічної системи ефективного менеджменту персоналу підприємства / Н. П. Гавкалова // Проблеми науки : Міжгалузевий науково-практичний журнал. – 2007. – №4. – С.13-21.

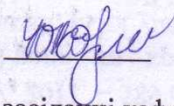
27. Захарчин Г. М. Соціально-орієнтований менеджмент: об'єктивна необхідність і суть / Г. М. Захарчин // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2008. – №611. – С. 125-129.

28. Надвинична Т. Л. Соціальний менеджмент: перспектива технологізації / Т.Л. Надвинична // Психологія і суспільство. – 2011. – №1 – С. 114-121.

29. Сичова Н. Управління соціальним розвитком підприємства / Н. Сичова // Вісник КНТЕУ. – 2015. – №4. – С. 43-49.

30. Ярова Л. «Соціальний менеджмент» та «соціальна держава» у традиції європейської теорії та практики / Л. Ярова // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право. – 2013. – № 2. – С. 36-40.

Викладач



Іван ВОРОНЧАК

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту  
Протокол №10 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри



Богдан КИШАКЕВИЧ